

2 Monacon katot

Monacon näkee koko kauneudessaan tai kauheudessaan, kun kiipeää kääpiövaltakunnan ”katolle”, lähivuorille Ranskan puolelle. Paras näköalapaikka on La Turbie, johon pääsee helpoiten bussilla.

Vanha hammasrata Beausoleilin kautta. Chemin de la Cremailliere seuraa vanhaa hammasradan linjaa. Liikenne alkoi 1800-luvun lopulla ja päättyi maaliskuussa 1932 onnettomuuteen, joka vaati useita uhreja. Vajaan kolmen kilometrin reitti on osin viivasuoraa ja äkkijyrkkää.

Chemin de la Cremaillerille pääsee Beausoleilin puolelta. Pikkukaupungin nimi tarkoittaa kaunista aurinkoa ja se sijaitsee Monte Carlon yläpuolella. Beausoleilin pääkatu rue du Republique on samansuuntainen kuin Ranskan ja Monacon rajakatu boulevard du General Leclerc, mutta on korkeammalla rinteessä.

Beausoleilin mahtaileva kaupungintalo tasavallan kadulla on vuodelta 1908. Muutkin pääkatua reunustavat rakennukset ovat satavuotiaita arvotaloja.

Rivieran portaat ja entinen suurhotelli. Beausoleilin torin luota lähtevät ylös rinteeseen loputtomilta näyttävät portaat. Escalier Riviera johtaa hotelli Rivieralle. Vuonna 1903 valmistunut aikakauden loistohotelli työllisti tuhat ihmistä. Vieraat tulivat Venäjältä, Itävalta-Unkarista ja Englannista, silloisista suurvalloista.

Rivieran kiinteistö on aikoja sitten muutettu asunnoiksi ja on hieman rappeutunut. Rakennuksen erikoisuus on 900 neliön talvipuutarha, jonka 20 metriä korkean kupolin suunnitteli Gustav Eiffel. Riviera näkyy Monte Carlon rantaan, kun tähyilee rinteestä suurta vanhaa rakennusta.

Rivieran edestä käännytään vasempaan ja edessä on kyltti rue la Cremaillierie. Umpikujan merkki on autoille. Rivieran portaat ovat jyrkät mutta vähintään yhtä viivasuora nousu jatkuu, kun on ylitetty keskitason serpentiinitie, Moyenne Corniche. Varsinainen Cremaillieren reitti alkaa sähkölaitoksen vierestä.

Näköalat reitillä ovat mainiot, paras paikka on useamman polun risteyksessä, jossa chemin de la Saint Roch kääntyy oikeaan, vasempaan vie chemin des Revoires. chemin de la Cremaillierie jatkaa ylös. Tasanteella kannattaa vetää henkeä osana valmistautumista lopun jyrkkään nousuun.

Reitti on lähes kokonaan päällystettyä tietä. Vaikka Monaco on vieressä, ollaan maalla. Terasseilla viljellään vihanneksia, kukko voi kiekua. Joku on toteuttanut aivan La Turbien lähellä oman linnaunelmansa minikoossa.

Hammasratatie tuo aukiolle, jonka nimi on Place de la Cremaillierie. Aukion yhdistää La Turbieen chemin de Fontviell.

Via Alpinan alkutaival. Jos La Turbien suunnasta tultaessa ei käänny Cremaillierien aukiolle vaan jatkaa Fontviellen tietä, tulee chemin Romainin alkuun. Sitä pitkin pääsee hyviä opastuksia seuraten alas Monacoon ja Beausoleiliin.

Talojen ja metsien suojissa kiertelevä chemin Romain on helpompi vaikkakaan ei näköaloiltaan yhtä hyvä kuin Cremaillierien polku. Monacoon päässä se alkaa vastapäätä eksoottista puutarhaa ja se lasketaan Via Alpinan lähtöpisteeksi. Via Alpina kulkee Italian Triestestä Monacoon.

Koiranpään kierto. Jos haluaa palata La Turbiesta haastavampaa reittiä Monacoon sen voi tehdä ruhtinaskuntaa suojaavan koiranpään vuoren rinteiden kautta. Tete de Chienin reitille pääsee La Turbien länsilaidalta.

Kaupungintalon luona on bussipysäkki, jonka vierestä lähtee Monacoon ja Cap de Ailiin vievä maantie. Siltä poikkeaa heti vasempaan rue Jean Jaures, jota kuljetaan ohii kirkon kunnes tulee avenue de la Pinedelle johtava poikkikatu. Jo avenue Pinedelta avautuu näköaloja Nizzan suuntaan. Villefrance ja Cap Ferrat näkyvät komeasti.

Pineden ja chemin de la Batterien risteyksen opaskyltit kertovat, että Cap de Ailiin on vajaan kahden tunnin ja Monacoon puolentoista tunnin. Koiranpään huipulla olevalle linnakkeelle menee 50 minuuttia.

Alkumatka on leveää tietä ja Monaco samoin kuin Italia näkyvät hienosti. Jos ei halua kulkea koko matkaa, kannattaa käydä kurkistamassa näkymiä alun leveältä tieltä. Monacoon eri pilvenpiirtäjät hahmottaa helposti. Jo noin vartin päästä tulee ensimmäinen viitta alas Monacoon.

Samalla tie alkaa kaventua. Hetken päästä pääsee kääntymään ylös linnakkeelle. Jos kiertää linnakkeen kautta, voi sieltä tulla toista polkua alas samalle reitille. Linnake sijaitsee 556 metrin korkeudessa.

Kun lähtee Monacoon asemalle ja Beausoleiliin vievää opastusta seuraten alas, tulee rinteiden jälkeen chemin de la Turbien portaikolle, joka päättyy lähelle Monacoon rautatieasemaa. Näköalat ovat tältäkin laskeutumiselta varsin huimia, sillä Monacoon rakennukset erottuvat hyvin.

Linnakkeen tiehaaran jälkeen alkaa koiranpään kierron reitin vaativin osuus. Jyrkkä, mutkitteleva polku voi aiheuttaa huimausta. Monaco on vieressä jyrkän rotkon alapuolella. Tasainen osuus alkaa seuraavassa polkujen risteyksessä. Siitä voi jatkaa koiranpään kiertämistä Nizzan suuntaan tai kääntyä alas.

Laskeutuminen on jyrkkä ja jälleen voi valita meneekö Monacoon vai Cap de Ailiin. Jos suuntaa Ailiin, kuljetaan ensin kahden huvilan välistä ja samalla päästään

päällystetylle tielle. Tieltä löytyvät viitat chemin du Bautugan ja vers chemin du Signal. Polun merkinnät jatkuvat kadussa, lasku on jyrkkää katuverkossakin.

Koiranpää näkyy upeasti. Vuoren ihailuun tämä on reitin paras paikka. Vieressä on vanhaa oliivilehtoa. Ensimmäisessä tienristeyksessä nuoli osoittaa alas, sitten tulee käännös vasempaan. Tienviitassa on Domaine Azur Mer. Maisema on täynnä oliivilehtoja, merta ja komeita taloja. Monaco ei enää näy, mutta kohta alkavat näkyä Villefrance ja Cap Ferrat.

Tie muuttuu päällystetyksi kävelytieksi. Viereinen rinne on osin viljeltyä, osin hylättyä pengerrystä. Vasemmalle jää Cap de Ailin hautausmaa. Rappujen loputtua vieressä on kyltti chemin du Bautugan, jota jatketaan alas. Pian tulee vastaan kyltti, joka ilmoittaa chemin Romain, Tete de Chien, La Turbie.

Tästä tullaan risteykseen, josta alkaa hautausmaalle johtava chemin des Cyclades. Nyt ollaan keskimmaisella serpentiinillä. Risteyksen kohdalla on bussin 112 pysäkki Bautigan Nizzan suuntaan.

Kun kääntyy Monacon suuntaan, tulee nuoliopastus, joka vie kahden kävelytien risteykseen. Siinä voi valita chemin des Eucalyptuksen tai chemin des Oliviersin, joka tuo Cap de Ailin kirkolle. Kirkon luona ovat bussipysäkit Nizzan ja Mentonin suuntaan.

Muulien vuori, Mont des Mules. Monacon itälaidalla näköalapaikan tarjoilee Mont des Mules, Muulien vuori, jonka aikoinaan löysivät muinaiset roomalaiset. Vuorella oli vartiopaikka jo ennen ajanlaskun alkua liittyen Via Julia Augusta.

Muulien vuoren huipulla, 291 metrin korkeudessa, on näköalatasanne, jonka opastaulu kertoo senkin, että Helsinkiin on matkaa 2 259 kilometriä. Vaikka muulien vuori on lähellä, sinne on hankala päästä.

Beausoleilin kirkon luota kadun vastakkaiselta puolelta lähtevät portaat escalier du Mont Agel, Agelin vuoren portaat, tuovat hautausmaalle. Kun kiipeää sen läpi, pääsee Pohjois-Afrikan taistelijoiden kadulle, boulevard des Anciens Combattants en Afrique du Nord.

Kun sitä jatkaa La Turbien suuntaan, kääntyy tie metsään, jossa pienen matkan päässä näkyvät portaat. Ne oikaisevat osan serpentiineistä ennen kuin jatketaan loppumatka taistelijoiden katu Mont des Mulesin opastauluille.

Monte Carlon kasino on suoraan alapuolella. Vanhan Riviera-hotellin lasiset viherhuoneet näkyvät upeina kuten myös La Turbien muistomerkki. Koiranpää peittää näkymät lännen suuntaan.